

Gayak

Euren etxian dagoz

Abisiniatafak euren etxian dagoz. Eta euren etxetik jaurti gura dabezan lapuñak, bidezka estan lapuñeta ori egin bañu lenago, ordu lañíjak ugari jasan biañ ixango daz.

Lengo egunian eredutzat iminiñ ixañ gendun txitama sendi-aldeziaren antzian, abisiniatafak be, euren etxia, euren aberbia aldeztutene deragoya, ba.

Eta aberbi-azkatasuna kendu gura dauten aberbi-lapuñen aurrian gozto-egiten dira, aberbi-adoreko bixafak erakusten dute...

Eta italiaren erasua adorez erantzuten dute, ta auferantz-egiten laga ez.

Iitaliaren Axum urijan saftu zirala iragai eben. Iitaliaren guraria orixe ei-da, ixañ. Baña ondorio gurari orri gurariñ urten barik aurkitzen da. Axum'era extira eldu. Biañ, leñuñ ene irakule matiketan eldutzen dirane, ba-lliteke Axum italiaren ikufinian jaustia.

Ene euzkotaf abeftzalia, guda deunge onek eztatzu zuri, exer esaten? Italia'k abisiniatafak egiten dabean txafo detritxatu. Eta egiten deunge ori gaiztegi-egiten dozu...

Zure aberbia be begiratu-egixu, ba, ta euzkotaf aberbi gaxo onetzat egiten daben adimereko begirakaz begiratu-egixu.

Etiopiafak indiñgak dira... Euren etxian dagoz, eta areyo indartsuharen añañka aberbi-adorez jagijaz, euren etxia aldeztuteko etxeko sendi gustiñ batu dira.

Guda onek, guri, gauza asko irakatsiko dausku. Kistaf omak eta benetako abetzale zintzitak ixaten irakasten ba-dausku gaitz-erdii...

Anayak ixaten ikasi daigun... Abefi-elia ikasten alegindu gaitz... Garaitz-tontofera ñoteko ikusken dogun bidia, aldapsuba ta latza dala atxakitzen iminiñ beste zijo barik, garaitz-tontofera igon barik ekzetezan gelditu.

Gauza efekzak, neke barik ikasten diran ikaskixunak, iraupen gitxi ixañ oi-dabe. Gauza zalañ ikasten zalia danak, efekzak ikasita dauka.

Euzkerea be, efekzak ikasteko zaletasuna daukanak, efekzak ikasiko dau... Goiko adafetara begira astiñ daban dabiltsanak, ostera, eforik ez adaf barik geratuko dira. Nekerek gura eztanak, exer etxau.

Abisiniatafentz euren aberbia aldeztuteko gaua dirla ute daben biñioak, latzenak eta aldapsuharen dirala be, bide leun eta ibiltefez biñutuen dira.

Abebi-aldelez zintzuentzat eztago bide itzile.

Egi onek euzkotaf gusti-gustiñ join bi-jotzeten saftuta iminiñ gura geunkez.

¿Eritrea'ra?

Abisiniatafak italiaren atzerantz-eraginak, Eritrea'ra eldu dirala be ba-dinu. Eta italiaren munafiriañ eldu ixañ dira-nian, munafa a eztabela igaro gura ixañ.

Etiopiafak egiten onek, gure asaba zafak Áfrigofiañ guadatian egin ixañ eben egijunia gumutazoren dausku. Areik be, ba, edestizko diñoskunez, Euzkadi ta Gazela banandutzen munafiriañ bakiñak eldu ei-ziran. Eta aberbi-lapuñak munafiri arretak bestaldera jaurti ebezian, euren lekura itxuli ei-ziran.

Benetako abeftzaliak bere aberbia aldeztutia naikua dui ixañ be. Iñorenaz ja-betu-gurako egari deunge ori, aberbia ma-teabeanen egiten da.

Eta ori oñante da jakañko eztago gauza bateri begiratutia bañu. Norberen

Irakurri EUZKADI

Agur, geure Aita-Goiko ongile ta mañetsu: eguzkia urtaren-orduko, bijotia deskeintzugu, Onetsi gagizuk, afen, zure seme-alabok: lagunou donoki-bidez, Oben orotik jabon."

NA.

Otoño-leñi samuñ ori "Nabafiztafa" idazle langiliak argitaldu dauzan idazteko edo estampatu txikunetan irakutzen da. Estanpatxubok, otoi bakotxari yaoka-zañ irudi polifetariakuz dagoz.

Gure Aia Goikua, tzaz as ixañ otzera, amabiko idaztekei txortatzuban sartzetan.

Gero, bañu, beste amabiko txortatzuban, "Agu Miren eskañez betia" atzaltzen da.

Iranezkiñkoi bañu otoi-estanpa polifetorik ikusteko, be...

Bilbao'ko Verdes-Atxirika'ren irafo-koñkien irafoñak dira, ta txotxa bakotxa zortzi txakuañdant saltzen dabez.

Euzkadiñkoi iñoz bururik jasoten ba-dan, jaso, "Nabafiztafa" idazle apala baxen langiliak gixañrudi edo estatuaren bat Nabafiztañ edo beste lekuren batan ixañ go...

URIBITARTETAR IBON.

Kabi bako enaratzubak

Enbeita 'tar Imanol

I Gaututu asia eguna. Iparaldetik axe oñta etorar.

Eta oñtak eñofezko janzki zuriz janzia bai-legozan, euren mañgo zuria era-kusten eben.

Bifatian, Ibañzabaluri edeñ, egunaren argiñ itzaldutene yuakila ikusita, tximistagien argiñ argitutu as izan.

Gentzearen eredua zan euzko-urri-ragifañ onetan, Andoni Deuna'ren jai os-petsubak eñari oñ-ebezan bide-eskeko bañu...

Atzefiztoñkoi yakuzañ bide-eskekuok ura edef onetako gentza-ixaldian bixi dira. Eta euren bixipideko irabazpiderik onena, eske-bioñia.

Ofetarako guruso bako umetxubak-eta jabetutu dira, ta eskerako añañ ta ezitu.

Ibañzabaluri opsesueta zan beronen Gentza - txadiñen lotsagafirako, txade onetako saloki bat da eskerako umezur-tzakin bere irabazpide onena daukan salokia.

Saloko-jabiari "Dofia Mugre" esaten daute, euzkeldunak "Zikiñontzi" esan oñ-dautse bañu.

Zikiñontzi onen irabazpiderik aldintsu-bena, jabe bako umezurzak eskerako alo-berian emotia da.

Onetariko ume efukabi, Nekanetu xirañ Andertxu ziran, Nekanetu'k zortzi

Neskatau getu dozu? -azkenian esan eutsan.

-Gauñkuagatik, Patro, azketsi - egin biañko daustazu. Zuk gura dozun neskatau, Erentxu, gañ lanera ezin urten ixango da, bere ama-ordiak eskerako biañ daulak. Bañu ez estatu, ariñ ordez obia biañ eztatzuk emongo-ta: etxeke...

Idazteko "circular" oyek zabaldu ditzen etxeak, edazkigu abeftzaleak diran edo ez; bañu ori da gutxiña. Gafantzi berezia daukan gauza bestea da: saldu gauza "Euzkelnuei euzkeraz" eskutxeta.

Olañkoi gauzetañ deus ezdegü egin oraindik Euzkadiñ, Bizkaya'n eta Gipuzkoa'n makinabat euzkaldun-abertzale "comercio" edo "industria" dutenak izan afen. Ontan ezagutzen da abeftzale askoren go-gañelaren lotsagafitasuna.

Azalean lotsarik bañu, lotsatu beñioak degu gauñkoan, oben edo "peñato" ikaragai oftañ aúñkizten geran abeftzale ixeneñkoak, Tafalla'k eta Artajona'k eman

jaz sastegijetan eta abaf batzen diran oski zafak eta enparauko zikinkeri gustiñak pila-tutzen ziran leku atsiztu bat za.

Mantatgejia, bañu, atxaki bat bañu etzan, Zikiñontzi, ren "negozio" nau-sija beste au zan, ba: "gifañak", "biboli-nak", eñuñkoi ainkak eta eskerako biañ ixagon diran tramankulu-muetak saltzia.

Ondioñ geyago be bañu: jabe bako ume-zuñkizkin jabetu, ta gero eskerako "al-kiñak" edo aloberian emotia.

Zikinkeri gusti oñein artian, lenengorako eskeraten ebaniñ emoteko eukan jabe bako neskatoxu, Nekanetu'k eukan jabe bako neskatoxu, etxetan eñofezko etxeke...

Ori dala-ta, jaiñkia, geitxubago ordaindu biañko daustazu.

-Zenbat?

-Sei laufekotan bañu gitxijagotan ezin emon ixango dautzuk.

-Iñaki, iñaki andrea, deskele ixateko ziorik eztu ixango-ta...! Etxeko onena emongo dautzula diñotzutarian...!

-Carabonita? -tzaz ba - diñostazu...! (Eurak olantxe) esaten eutsen Nekanetu'k.

-Ber-beratzañ.

-Oil, ori beste zofo bateko uruna da. Zistrin ofegaz edonora edo leñeke.

-Ori dala-ta, jaiñkia, geitxubago ordaindu biañko daustazu.

-Zenbat?

-Sei laufekotan bañu gitxijagotan ezin emon ixango dautzuk.

-Iñaki, iñaki andrea, deskele ixateko ziorik eztu ixango-ta...!

-Tira, andrea, zeure buruba ofen txiro egezixu aegiteu.

-Bai andrea, zu beti bardiña; zeuk gura dozunak ixañ biañ beti. Neskatau nun dozu?

-Tiron, jagi, iñagijk kenduta Jagi arin, jango donan ogiñ irabazteko lan-egiñ biañ dona-ta-astibaldi aúñkia emo-naz.

-Aof, oñi kuzkufak eta gordeñak malkusk esku-orpuak legoñtutien as.

-Añsoñkoi begiratu eutsan gero, soñ-galan estalkitzak eukazan mantau zafai alborauñt eraginaz zutundutu asteko.

Nekatuta aurkitzen zan, bañu...

Neskatau beso bijak gora jaso ebañan, eta begiñtak erdiñak gurioz malkusk esku-orpuak legoñtutien as.

-Añsoñkoi begiratu eutsan gero, soñ-galan estalkitzak eukazan mantau zafai alborauñt eraginaz zutundutu asteko.

Nekatuta aurkitzen zan, bañu...

Eta neskatau eztetu be erantzun da-

jaz sastegijetan eta abaf batzen diran oski zafak eta enparauko zikinkeri gustiñak pila-tutzen ziran leku atsiztu bat za.

-Alpeñtañ nagi ofek, eztaustana en-tzun, aleskubat okisolo onaz azuñi-azifindutu gura, don?

Neskatau, gorantz jagifeko alegiñak egin onoren, etzunda aurkitzen zan kuxa zafareñ gauñak oztañ jezazi zan. Eta buruba bulañ-ganerantz makutubaz, itun-itzun zala, oñante esan zan...

-Otzi naz... Ukaña eskatzen ezin urten eñofek gañu.

-Ezin urten inñeke...! Il-egingo auñat, iñatxetañ erabili...! Zeñ dala-ta ezin urten inñeke, ba, tira esan zerdala-ta?

-Gexorik aurkitzen naz—neskatau erantzun eutsan, umi biñujak bere gañitze-rija autoñtuteko agertu oñ-daben bilduñtak agertuz.

-Gexorik, ezta? Jan eta lo egiteko ezion gexorik, ba... Lastef ikusiko don ror...!

-Uleñtut dot; beste batetan...

-Orize; añañ ondoren barik il-

-Zaiñtut dot. Landa, oñate, zeñ...

-Alantxe da. Landa, arek, zeñ...

-Bifatian, eskerako bilbaio...

-Neskatau, bife...

-Bifatian, eskerako bilbaio...

-B